

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KPS.410.005.01.2022

Marlena Maląg
Minister
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
Ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/003 Udostępnianie informacji publicznej przez jednostki administracji rządowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrów 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
NIK@NIK.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: Ministerstwo, MRiPS). Poprzednio Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marlena Małag, Minister Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: Minister), od dnia 15 listopada 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki, poprzednio pełnili: – Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, od 16 listopada 2015 r. do 4 czerwca 2019 r. – Bożena Borys-Szopa, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, od 4 czerwca 2019 r. do 15 listopada 2019 r. (akta kontroli: t. I, str. 9-20)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków prawych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej. 2. Prawidłowość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 8 lipca 2022 r. (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontrolerzy	1. Anna Marszałek-Rochowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/32/2022 z 17 maja 2022 r. 2. Bartłomiej Ślusarczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/33/2022 z 17 maja 2022 r. 3. Piotr Narel, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/36/2022 z 7 czerwca 2022 r. (akta kontroli: t. I, str.1-6)

¹ Z dniem 6 października 2020 r., rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w drodze przekształcenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zostało utworzone Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1735).

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Ministerstwo w latach 2019-2022 udostępniało informacje publiczne w Biuletynie Informacji Publicznej⁴ oraz na wniosek. Nie zapewniono jednak w przypadku niektórych działań należytych warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁵ oraz rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej⁶. W MRiPS nie przyjęto wewnętrznych uregulowań prawnych dotyczących udostępniania informacji publicznej (trwały nad nimi prace), co wraz z innymi uwarunkowaniami (w szczególności nieliczną obsadą kadrową oraz niedostatecznym nadzorem nad procesem udostępniania informacji), skutkowało nierzetelnym realizowaniem zadań w zakresie aktualności i kompletności strony BIP oraz monitorowania terminowości załatwiania wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Za treści udostępniane w BIP odpowiadały poszczególne merytoryczne komórki Ministerstwa, jednak nie określono systemu całościowego nadzoru nad prawidłowością i rzetelnością funkcjonowania strony BIP.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- niezapewnieniu prawidłowości, rzetelności, kompletności, przejrzystości i aktualności prowadzonej strony podmiotowej BIP MRiPS;
- nierzetelnym prowadzeniu rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej, które uniemożliwiało skuteczną koordynację spraw związanych z udostępnianiem informacji publicznej, w tym monitorowanie procesu terminowego udzielania odpowiedzi, mimo iż zadanie to wynikało z regulaminów organizacyjnych MRiPS;
- wydaniu dwóch z trzech objętych kontrolą decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia informacji publicznej⁷ z przekroczeniem terminu 14 dni od dnia odpowiedzi wnioskodawcy na wezwanie o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego, bez poinformowania wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udzieli odpowiedzi, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 udip;
- udostępnieniu informacji publicznej w odpowiedzi na 30 z 599 (5%) wniosków o udip z przekroczeniem terminu 14 dni bez poinformowania wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udostępni informację, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 udip.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: BIP, strona BIP, strona podmiotowa BIP.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm., dalej: ustawa lub udip.

⁶ Dz. U. z 2007 r. nr 10 poz. 68, dalej: rozporządzenie w sprawie BIP.

⁷ DWF.I.051.3.2019.PR, BON-IV.5223.37.2021.MST.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej

1.1 Wewnętrzne regulacje dotyczące zasad udostępniania informacji publicznej w MRiPS

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z obowiązującymi w okresie objętym kontrolą regulaminami organizacyjnymi MRiPS⁹ zadania związane z udostępnianiem informacji publicznej oraz prowadzenie Biuletynu Informacji Publicznej należało do Departamentu Komunikacji i Promocji MRiPS (dalej: DKP)¹⁰. W szczególności były to:

- prowadzenie i rozwijanie strony internetowej Ministerstwa, profili Ministerstwa w mediach społecznościowych oraz administrowanie i zarządzanie stroną podmiotową Ministerstwa w BIP;
- koordynowanie spraw związanych z udostępnianiem informacji publicznej oraz udostępnianiem i przekazywaniem informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystania, w szczególności prowadzenie rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz wniosków o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego.

(akta kontroli t. I, str. 41-45, t. II, str. 373)

Zadania DKP w zakresie udostępniania informacji publicznej oraz prowadzenia i publikacji w BIP określono w regulaminie organizacyjnym tej komórki¹¹.

Z regulaminu obowiązującego do 25 stycznia 2021 r. wynika, że zadanie polegające na redagowaniu i administrowaniu stroną internetową Ministerstwa (www.gov.pl/rodzina) należało do Wydziału Komunikacji Internetowej, a zadania związane z BIP: redagowanie i administrowanie stroną internetową (www.gov.pl/rodzina/bip); publikowanie oraz aktualizowanie na stronie podmiotowej BIP treści w przepisach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej, należały do Wydziału Prasowego.

Jednocześnie z obu obowiązujących w okresie objętym kontrolą regulaminów organizacyjnych wynikało, że w strukturze DKP funkcjonowało Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Informacji Publicznej. Wg pierwszego regulaminu do zadań przypisanych do tego stanowiska należało w szczególności:

- wykonywanie obowiązków wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej w porozumieniu z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, w tym: koordynowanie obiegu wniosków o udostępnienie informacji publicznej (dalej: wniosek o uip) zgodnie z właściwością; przygotowywanie odpowiedzi zbiorczych dla wnioskodawców; monitorowanie terminowości udzielania odpowiedzi przez właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa oraz prowadzenie rejestru wniosków;

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Zarządzenie nr 33 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego MRiPS (M.P. poz. 36) oraz zarządzenie nr 37 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 1 września 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego MRiPS (M.P. poz. 38).

¹⁰ Do końca 2020 r. Biuro Promocji, a od 2021 r. Departament Komunikacji i Promocji.

¹¹ Regulamin wewnętrzny Biura Promocji z dnia 9 sierpnia 2018 r. oraz regulamin wewnętrzny Departamentu Komunikacji i Promocji z dnia 25 stycznia 2021 r.

- redagowanie i administrowanie stroną internetową BIP (www.mrpips.gov.pl/bip);
- publikowanie oraz aktualizowanie na stronie podmiotowej BIP treści określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.

Po reorganizacji Ministerstwa i przekształceniu Biura Promocji w Departament Komunikacji i Promocji do zadań przypisanych do Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Informacji Publicznej należało: wykonywanie obowiązków wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej w porozumieniu z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, w tym: koordynowanie obiegu wniosków o uip zgodnie z właściwością; przygotowywanie odpowiedzi zbiorczych dla wnioskodawców; monitorowanie terminowości udzielania odpowiedzi przez właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa.

Zadania związane z prowadzeniem i administrowaniem strony internetowej Ministerstwa, w tym BIP przypisano Wydziałowi Prasowemu, znajdującemu się w strukturze DKP, w tym publikowanie oraz aktualizowanie na stronie podmiotowej BIP treści określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej. W okresie objętym kontrolą zadania związane z udostępnianiem informacji publicznej oraz BIP formalnie przypisano dwóm pracownikom, uwzględniając to w przygotowanych dla nich opisach stanowiska pracy niebędącego wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej. Od września 2019 r. jedna osoba odpowiadała za BIP, a druga za udostępnianie informacji publicznej na wniosek o uip.

W okresie objętym kontrolą nie przyjęto innych wewnętrznych regulacji dotyczących procesu i zasad udostępniania informacji publicznej w MRiPS. Zasady postępowania w procesach udostępniania informacji publicznej na wniosek i w BIP wynikały z przyjętej praktyki. Nie opracowano wzorów wniosków o udostępnienie informacji publicznej (nie było takiego obowiązku). Jako wniosek o uip traktowano każdą prośbę o informację (niezależnie od formy jej przesłania – e-mail skierowany na dowolny adres w Ministerstwie, pismo w wersji papierowej), jeśli w ocenie MRiPS (DKP) dotyczyła ona informacji publicznej, zgodnie z uip.

W okresie pandemii COVID-19 wprowadzono dodatkowe regulacje w postaci decyzji Dyrektora Generalnego MRiPS z dnia 3 listopada 2020 r. w sprawie przyjmowania w MRiPS interesantów w sprawach skarg, wniosków, petycji i innych sygnałów obywatelskich, wstrzymujące bezpośrednio ich przyjmowanie. Zgodnie z tą decyzją osoby zainteresowane mogły kontaktować się z Ministerstwem elektronicznie (info@mrrips.gov.pl, ePUAP lub przez infolinię Informacja dla Obywatela). Na podstawie przepisów antycovidowych do dnia 24 maja 2020 r. obowiązywało zawieszenie terminów wynikających z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: Kpa)¹² i innych ustaw.

(akta kontroli t. I, str. 41-70, 74-79, 82-89, 454, t. II, str. 373)

1.2 Monitorowanie procesu udostępniania informacji publicznej

Opis stanu faktycznego

W MRiPS nie prowadzono oficjalnego rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej, mimo że zadanie takie wynikało z obowiązujących regulaminów organizacyjnych MRiPS. Korespondencja wpływająca do MRiPS w formie papierowej oraz w formie elektronicznej rejestrowana była w kancelarii głównej w systemie eDok zgodnie z instrukcją kancelaryjną¹³. Po przyjęciu i rejestracji przesłany punkt

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

¹³ Zarządzenie Nr 21 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego MRiPS oraz zarządzenie nr 38 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego MRiPS.

kancelaryjny rozdzielał je do właściwych komórek organizacyjnych. Jeśli w ich tytule lub treści znajdowały się słowa „informacja publiczna”, kierowane one były do DKP, gdzie oceniano, czy jest to wniosek o uip, wniosek o ponowne wykorzystanie, czy korespondencja ogólna, na którą odpowiadano w trybie określonym w Kpa.

Odpowiedź na wniosek o uip, do którego wsad merytoryczny przygotowywało kilka komórek merytorycznych Ministerstwa sporządzano w DKP i była ona na ogół podpisywana przez dyrektora tego Departamentu. Odpowiedzi, które w całości mieściły się we właściwości jednej komórki merytorycznej Ministerstwa, podpisywał kierujący tą komórką lub osoba wyznaczona. Decyzje administracyjne o odmowie udzielenia informacji podpisywały z upoważnienia Ministra osoby kierujące właściwymi komórkami merytorycznymi. DKP okresowo roboczo monitorował sprawy i na bieżąco konsultował realizację wniosków z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa.

Pracownik odpowiedzialny za udostępnianie informacji publicznej prowadził w trybie roboczym w formacie Excel rejestr wniosków i pism ogólnych o udostępnienie informacji. Wykaz ten nie był jednak kompletny i nie służył jako narzędzie do monitorowania prawidłowości procesu udostępniania informacji publicznej na wniosek. Nie określono jednak, jakie wymogi ma spełniać ten rejestr. Monitorowanie terminowości udostępniania informacji miało być realizowane za pomocą systemu eDok. System koordynacji i monitoringu terminowości udzielania odpowiedzi na wnioski o uip był jednak niedostateczny, co skutkowało przekraczaniem terminów realizacji wniosków o uip. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w II obszarze kontrolnym*.

(akta kontroli t. I, str. 254-296, 333-339, 356-364, t. II, str. 373)

1.3 Obsługa merytoryczna i techniczna strony podmiotowej BIP

Opis stanu faktycznego

Projekt BIP MRiPS stanowi część koncepcji Portalu RP (gov.pl) opartej na stworzeniu mapy instytucji i połączeniu stron administracji rządowej w jeden przejrzysty system informacyjny. Portal www.gov.pl łączy strony jednostek administracji oraz BIP. Za projekt systemu zarządzania treścią (CMS¹⁴) odpowiadało Ministerstwo Cyfryzacji (dalej: MC), a obecnie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM). Przygotowany projekt CMS pozwalał jednostkom administracji na wprowadzanie własnych informacji publicznych. W przypadku BIP MRiPS stara struktura strony BIP została przeniesiona z zachowaniem przyjętych wcześniej zakładki tematycznych, które z czasem uzupełniano i aktualizowano.

MRiPS nie posiada dokumentacji dotyczącej danych technicznych nowej strony BIP. Podstawą informacyjną jest instrukcja dla redaktorów strony internetowej, w tym BIP – podręcznik użytkownika GovPress. W dokumencie opisano funkcjonalności systemu zarówno na płaszczyźnie front-endowej (widok www) jak i back-endowej (panel redaktora). Opisano w nim zasady tworzenia nowych treści i zarządzania nimi, a także nadawania uprawnień do tworzenia i publikowania informacji oraz określono ścieżki kontaktu z pomocą techniczną. Szkolenia redaktorów z zakresu CMS strony gov.pl odbyły się jednorazowo w dniach 24-25 maja 2018 r. Bieżące wsparcie techniczne całej strony <https://www.gov.pl/web/rodzina>, zapewniała osoba wyznaczona przez MC/KPRM. W okresie kontrolowanym nie wystąpiły przypadki niedostępności strony BIP. Wszelkie uprawnienia dotyczące administrowania podmiotową stroną BIP w MRiPS posiadał Wydział Prasowy.

(akta kontroli t. I, str. 384-385, t. II, str. 373)

¹⁴ Skrót od ang. Content Management System - oznacza system zarządzania treścią w serwisie internetowym.

W okresie objętym kontrolą zadania związane z BIP formalnie przypisano tylko jednemu pracownikowi Wydziału Prasowego (w strukturze Biura Promocji, a później DKP), co uwzględniono w trzech kolejnych opisach jego stanowiska¹⁵. Przypisano mu zadania dotyczące w szczególności:

- zarządzanie treścią publikowaną w BIP resortu, w tym w szczególności publikowanie oraz aktualizowanie na stronie BIP MRiPS treści określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej oraz koordynowanie działań związanych z ujednocnieniem i integracją stron Ministerstwa, dbałość o przestrzeganie standardów efektywnej komunikacji z obywatelem poprzez stosowanie w publikowanych treściach i formularzach przystępnego języka.
- zamieszczanie na stronie internetowej BIP RCL projektów założeń, projektów ustaw oraz projektów aktów normatywnych, jak również wszelkich dokumentów dotyczących prac nad tymi projektami.
- prowadzenie spraw organizacyjnych Biura (opracowywanie zbiorczych informacji, statystyk, sprawozdań, analiz) oraz monitorowanie działania witryny Ministerstwa, zgłaszanie zakłóceń w jej ciągłości i problemów technicznych, udzielanie niezbędnej pomocy komórkom organizacyjnym przy korzystaniu i publikowaniu informacji na stronie.

(akta kontroli t. I, str. 46-50, t. II, str. 373)

Osoba odpowiedzialna za BIP nadała uprawnienia zamieszczania informacji w BIP 59 osobom, z różnych komórek organizacyjnych Ministerstwa, przy czym uprawnienia do publikacji miało poza nią 12 osób (stan na koniec maja 2022 r.). 33 z nich przeszły szkolenia w zakresie ochrony danych osobowych, dostępu do informacji publicznej, zasad udostępniania i odmowy informacji publicznej oraz ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego. Żadna z tych osób, w tym także z uprawnieniami do publikacji w BIP, nie miała tego zadania wpisanego do opisu stanowiska lub zakresu obowiązków. Uprawnienia do publikacji miały one nadane w związku z częstotliwością zamieszczania przez nie informacji w BIP (głównie pracownicy DKP oraz Biura Ministra i Biura Dyrektora Generalnego).

Za treść, kompletność i aktualność informacji publicznych w BIP odpowiadały merytoryczne komórki Ministerstwa. Osoba odpowiedzialna za BIP w DKP akceptowała treści przygotowane przez komórki merytoryczne MRiPS, sprawdzając, czy spełniają one wymogi formalne (np. czy są podpisane przez osoby wytwarzające dokument i odpowiadające za treść). W Ministerstwie nie było natomiast systemu całościowego monitorowania prawidłowości funkcjonowania strony podmiotowej BIP MRiPS.

W okresie epidemii COVID-19 zapewniono warunki i ciągłość realizacji obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej. Obsada kadrowa nie była jednak wystarczająca do realizacji zadań wynikających z przepisów prawa dotyczących BIP – strona nie zawierała części wymaganych prawem informacji, zakładki nie były uporządkowane, nie zawierały kompletu informacji odpowiadających ich nazwom i często były one nieaktualne a ich układ powodował rozproszenie informacji i utrudniał ich znalezienie. BIP nie posiadał mapy strony ani sprawnej wyszukiwarki, co utrudniało szybkie dotarcie do informacji publicznej. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w II obszarze kontrolnym.

(akta kontroli t. I, str. 80-81, 91-92, 334, 340-349, 418, t. II, str. 373)

¹⁵ Z 9 lipca 2019 r., z 25 września 2019 r. i z 26 lipca 2021 r.

1.4 Warunki organizacyjne dla realizacji innych niż obsługa BIP zadań dotyczących udostępniania informacji publicznych

Opis stanu faktycznego

Zadania związane z udostępnianiem informacji publicznej w okresie objętym kontrolą przypisano jednemu pracownikowi DKP, co uwzględniono w jego dwóch kolejnych opisach stanowisk¹⁶. Przypisano mu w nich następujące zadania:

- koordynacja i monitorowanie realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej, w tym prowadzenie rejestru wniosków, ustalanie z właściwymi merytorycznie komórkami prawidłowego sposobu postępowania uwzględniającego możliwości wynikające z ustawy, czyli zasadność: odmowy udzielenia informacji, wezwania do uzasadnienia wniosku, prolongowania terminu udostępnienia, obciążenia wnioskującego kosztami udostępnienia informacji;
- ostateczne redagowanie odpowiedzi zbiorczych na wnioski o udostępnienie informacji publicznej na podstawie odpowiedzi przygotowanych przez właściwe merytorycznie komórki organizacyjne.

Pracownik ten realizował, poza ww. obowiązkami, także inne zadania, w tym m.in. związane z zakupami publicznymi na potrzeby Biura/Departamentu, przygotowaniem i monitorowaniem realizacji i rozliczaniem umów z podmiotami zewnętrznymi w celach promocyjno-informacyjnych, przygotowaniem i monitorowaniem realizacji planów finansowych oraz obsługi interpelacji i zapytań poselskich, a także koordynacją odpowiedzi dotyczących działań promocyjnych Ministerstwa.

Zapewniono warunki i ciągłość realizacji obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej w okresie epidemii COVID-19. Obsada kadrowa nie była jednak wystarczająca do realizacji zadań wynikających z udip, co skutkowało przekraczaniem terminów ustawowych przy udzielaniu odpowiedzi. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w II obszarze kontrolnym.

(akta kontroli t. I str. 61-70, t. II, str. 373)

1.5 Kontrole wewnętrzne, audyty i kontrole zewnętrzne w zakresie udostępniania informacji publicznej

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Ministerstwie nie było kontroli zewnętrznych w zakresie udostępniania informacji publicznej. Także Biuro Kontroli i Audytu MRiPS nie prowadziło w tym obszarze audytów i kontroli wewnętrznych.

(akta kontroli t. I str. 40)

1.6 Problemy dotyczące obsługi procesu udostępniania informacji publicznej, w tym publikacji informacji w BIP

Opis stanu faktycznego

W latach objętych kontrolą, zapewniona była ciągłość dostępu do informacji zgromadzonych na stronie głównej BIP. W związku z epidemią COVID-19 oraz niedociągnięciami organizacyjnymi wystąpiły problemy związane z terminowością udzielania odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej.

(akta kontroli t. I str. 234)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- Nierzetelne prowadzenie rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej, które uniemożliwiało skuteczną koordynację spraw związanych z udostępnianiem

¹⁶ Z 9 lipca 2019 r. i z 29 lipca 2021 r.

informacji publicznej, w tym monitorowanie procesu terminowego udzielania odpowiedzi, mimo iż zadanie to wynikało z regulaminów organizacyjnych MRiPS¹⁷.

Pracownik odpowiedzialny za udostępnianie informacji publicznej prowadził w trybie roboczym w formacie Excel rejestr wniosków i pism ogólnych o udostępnienie informacji. Nadawał im numer i odnotowywał autora wniosku/zapytania oraz temat. Wykaz ten nie zawierał jednak m.in. daty wpływu wniosku; daty do odpowiedzialnej za wsad merytoryczny komórki organizacyjnej MRiPS; określenia charakteru pytania (wniosek o informację, informacja prosta czy złożona); właściwości adresata; daty, do której ma zostać udzielona odpowiedź/wydana decyzja; data udzielenia odpowiedzi/wydania decyzji; sposobu załatwienia wniosku (udostępnienie informacji/odmowa); informacji o dalszym procedowaniu w sprawie (prośba o uzupełnienie wniosku, skarga na bezczynność, zaskarżenie decyzji o odmowie udostępnienia informacji do sądu administracyjnego). Rejestr nie służył jako narzędzie do koordynacji procesu udostępniania informacji publicznej na wniosek, mimo że zadania te (koordynację i prowadzenie rejestru) wynikały z regulaminów organizacyjnych MRiPS. W uregulowaniach wewnętrznych Ministerstwa nie określono także wymogów, jakie ma spełniać ten rejestr.

Dyrektor DKP wyjaśniła, że monitorowanie procesu udostępniania informacji następowało poprzez system eDok – przy przesyłaniu wniosku do komórki/komórek Ministerstwa określano termin, do którego miał być przygotowany wsad merytoryczny do odpowiedzi zbiorczych.

Dyrektor Biura Kontroli i Audytu wyjaśnił natomiast, że zadanie dotyczące prowadzenia rejestru wniosków o uip jest ujęte w regulaminie organizacyjnym Ministerstwa, wprowadzonym zarządzeniem nr 37 Ministra z dnia 1 września 2021 r. i w przyszłej aktualizacji regulaminu wewnętrznego DKP zadanie to zostanie przypisane komórce funkcjonującej w strukturze DKP.

W ocenie NIK, zasadne byłoby rzetelne prowadzenie rejestru wniosków o uip, zwłaszcza, że zadanie takie wynika z regulaminów organizacyjnych MRiPS. Rzetelny rejestr byłby także narzędziem koordynacji i monitorowania prawidłowości udostępniania informacji publicznej na wniosek. Na niedostatki w nadzorze nad tym obszarem oraz w koordynacji procesu udip wskazują ustalone nieprawidłowości, polegające na nieterminowości przy udzielaniu odpowiedzi na wnioski o uip.

W Ministerstwie nie wprowadzono także systemu całościowego nadzoru nad prawidłowością i rzetelnością funkcjonowania strony BIP.

Jak wyjaśniła Dyrektor DKP, za treść, kompletność i aktualność informacji publicznych w BIP odpowiadają merytoryczne komórki Ministerstwa.

W ocenie NIK, niezbędne jest stworzenie systemu, który pozwoliłby na koordynację i weryfikację prawidłowości prowadzenia strony BIP, w tym jej kompletności i aktualności.

(akta kontroli t. I str. 234-235, t. II, str. 373)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w MRiPS wyznaczono komórki i osoby odpowiedzialne za udostępnianie informacji publicznej zarówno w BIP jak i w odpowiedzi na wnioski o udzielenie takich informacji. Zadania te zostały określone w regulaminach oraz opisach stanowisk pracowników. W Ministerstwie nie przyjęto regulacji wewnętrznych dotyczących udostępniania informacji publicznej, co wraz z innymi czynnikami – w szczególności nieliczną obsadą kadrową oraz niedostatecznym nadzorem nad procesem udostępniania informacji – skutkowało nierzetelnym realizowaniem zadań

¹⁷ § 22 pkt 9 regulaminu z 10 grudnia 2020 r. oraz § 24 pkt 9 regulaminu z 1 września 2021 r.

w zakresie prawidłowości, aktualności i kompletności strony BIP oraz monitorowania prawidłowości i terminowości załatwiania wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Brakowało systemu całościowego nadzoru nad prawidłowością i rzetelnością strony BIP oraz skutecznej koordynacji udostępniania informacji publicznej na wniosek.

OBSZAR 2. **Prawidłowość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej**

2.1 **Prawidłowość i rzetelność prowadzenia strony BIP**

Opis stanu faktycznego

a) Za utrzymanie strony podmiotowej BIP MRiPS od strony techniczno-informatycznej odpowiadało Ministerstwo Cyfryzacji (obecnie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – KPRM). Strona BIP Ministerstwa prowadzona była od 29 marca 2021 r. pod nowym adresem strony internetowej: <https://www.gov.pl/bip>¹⁸. CMS wraz z wytycznymi dotyczącymi obsługi tej strony zostały przekazane MRiPS, którego pracownicy odpowiadali za wypełnienie jej treścią wymaganą na mocy przepisów prawa oraz jej rzetelność, kompletność i aktualność.

b) Na stronie głównej BIP MRiPS oraz trzech kolejnych podstronach udostępniono 39 zakładki tematycznych. Menu przedmiotowe nie zawierało jednak zakładek tematycznych przejrzyste grupujących obszerną działalność Ministerstwa i pozwalających na szybkie odnalezienie kompletu informacji publicznych. Szczegółowym badaniem objęto cztery kategorie informacji, które zgodnie z przepisami udip powinny znajdować się w BIP. Badanie NIK wykazało, że wg stanu na dzień 23 maja 2022 r.:

- w zakresie przeprowadzonych w 2022 r. naborów było 11 aktualnych ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy w służbie cywilnej; dwa ogłoszenia o wolnych stanowiskach pracy poza służbą cywilną oraz ogólna informacja o możliwościach odbycia praktyk studenckich, wolontariatu oraz staży dla bezrobotnych. Zakładka „Wyniki naborów” kierowała do strony BIP Kancelarii Prezesa Rady Ministrów¹⁹, na której szybkie znalezienie konkretnego wyniku byłoby możliwe w wypadku znajomości numeru ogłoszenia;
- w zakładce „Zakończone nabory” po kliknięciu pola „zaawansowane” można było znaleźć dla MRiPS 526 pozycji, przy czym najnowsza informacja była z września 2020 r. Do nowszych wyników naborów można było trafić w zakładce „Ogłoszenia o naborach” również poprzez wyszukiwanie zaawansowane. Po określeniu statusu „archiwalne” można było znaleźć 165 ogłoszeń z określeniem wolnego stanowiska (najnowsze z 20 maja 2022 r.) oraz dotrzeć do wyników naborów wraz z nazwiskami osób zatrudnionych i oferowanym im wynagrodzeniem;
- w zakresie informacji o programach dotyczących realizacji zadań publicznych przyjętych w latach 2019-2022 oraz sposobów ich wykonywania stwierdzono, że były one rozproszone w wielu zakładkach, a z powodu braku rejestru takich programów, nie można stwierdzić ich kompletności. Na głównej stronie internetowej MRiPS wymienionych było wiele realizowanych przez Ministerstwo programów. Kliknięcie na nie, nie kierowało jednak do BIP. W BIP nie było także mapy strony, która pozwalałaby je odnaleźć. Informacje o części programów znajdowały się w różnych zakładkach w BIP. Najwięcej informacji na temat programów znajdowało się w zakładce „Ogłoszenia i wykazy”. Zawierała ona informacje dotyczące konkursów realizowanych w ramach poszczególnych programów w podziale na ich adresatów: Wsparcie dla rodzin z dziećmi, Polityka

¹⁸ <https://www.gov.pl/web/rodzina/biuletyn-informacji-publicznej>

¹⁹ <https://nabory.kprm.gov.pl/wyniki-naborow>

senioralna, Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, Rynek Pracy, Ekonomia społeczna i solidarna, Obszar merytorycznej działalności Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (dalej: BON) i Ogłoszenia BON. Informacje te miały charakter ogłoszeń i komunikatów – o naborach i rozstrzygnięciach poszczególnych konkursów. Pod ogłoszenia o naborach w ramach programów podpisane były m.in.: treść ogłoszenia, regulaminy konkursów, treść programu oraz informacja o sposobie złożenia wniosku (link do generatora, wzór wniosku itp.);

- w zakresie prowadzonych w 2022 r. w MRiPS rejestrów, ewidencji i archiwów oraz sposobów i zasad udostępniania danych w nich zawartych stwierdzono, że strona BIP zawierała rejestry i wykazy, ale były one rozproszone w różnych zakładkach²⁰. Na stronie nie było ich wykazu ani mapy strony, która pozwalałaby na ich szybkie odnalezienie, a nazwy zakładek były mylące;
- w zakresie dokumentacji przebiegu i efektów kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 oraz wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii przedmiotów ich przeprowadzających, stwierdzono, że były one zamieszczane w Zakładce „Kontrola i audyt”. Podzakładka „Audyt” zawierała Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu. Nie umieszczano tam natomiast wyników poszczególnych audytów. W podzakładce „Kontrola” publikowano wyniki kontroli w podziale na zewnętrzne i wewnętrzne. Zakładka zawierała aktualne informacje, chociaż niektóre dokumenty umieszczane były z opóźnieniem, np. wystąpienie i informacja o wynikach kontroli NIK – Wykonanie budżetu państwa w części 44 za rok 2020 – zostały opublikowane 9 lutego 2022 r.

Na stronie BIP zawarto ogólne informacje o sposobie dostępu do informacji publicznych będących w posiadaniu kontrolowanego urzędu i nieopublikowanych w BIP – fragmenty udip z przekierowaniem do treści ustawy. Z oględzin strony BIP wynika jednak, że część zakładek nosi nazwy nieodpowiadające zawartości oraz nie zawiera kompletnych i aktualnych informacji. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. I, str. 199-233, 454-456, t. II, str. 373)

c) Na podstawie badanych czterech kategorii informacji stwierdzono, że udostępniając informacje publiczne w BIP na ogół przestrzegano obowiązków związanych z ich publikacją określonych w art. 8 ust. 6 pkt 1-4 udip. Informacje publiczne w BIP oznaczono danymi określającymi podmiot udostępniający informację. Większość oznaczono danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść; danymi określającymi tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP; czasem wytworzenia informacji i czasem jej udostępnienia. Zdarzały się jednak informacje, które nie zostały oznaczone ww. danymi. Omówiono to w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. I, str. 199-233, t. II, str. 373)

Zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie BIP informacje publiczne publikowane w BIP nie zawierały niewyjaśnionych skrótów. Dokumenty nie były zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem. Strona BIP nie zawierała reklam. Zgodnie z wymogami udip opublikowano na niej warunki ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego oraz dane kontaktowe koordynatora ds. dostępności, a także raport o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi

²⁰ Np. [Wykaz fundacji nadzorowanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej](#) w zakładce „Organizacje pozarządowe”, wykaz zamówień publicznych za poszczególne lata w zakładce „Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego”, Wykaz Kolegiów Pracowników Służb Społecznych w zakładce o tej samej nazwie, Rejestr petycji w zakładce „Petycje”, wykazy podmiotów dofinansowanych w ramach konkursów w podstronach w zakładce „Ogłoszenia i wykazy”, Wykazy kontroli i audytów, wniosków pokontrolnych i sprawozdań w zakładce „Kontrola i audyt”,

potrzebami. Opublikowano także plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez urząd, jednak sam plan nie był przez nikogo podpisany, a z historii zmian nie wynika, kiedy dany dokument z wielu tam umieszczonych, został udostępniony.

(akta kontroli t. I, str. 199-233, t. II, str. 373)

d) Strona BIP zawierała większość elementów określonych w rozporządzeniu BIP, tj. logo (znak graficzny) BIP umieszczone w górnej części strony, adres strony redakcji BIP. Imię i nazwisko jednej osoby z redakcji strony BIP oraz jej adres e-mail, instrukcję korzystania ze strony BIP, menu przedmiotowe oraz moduł wyszukiwający.

Ogłędziny strony BIP wg stanu na dzień 23 maja 2022 r. wykazały jednak, że telefon do osoby odpowiedzialnej za redakcję BIP był nieaktualny, a wg stanu na dzień 30 maja (ogłędziny z pracownikiem MRiPS odpowiedzialnym za BIP) nie był podany żaden numer telefonu do redakcji BIP. BIP MRiPS nie zawierał przeglądarki przeszukującej BIP, co utrudniało nawigację po stronie i było niezgodne z § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie BIP, zgodnie z którym strona podmiotowa BIP powinna zawierać „moduł wyszukiwający” Z definicji zawartej w § 2 pkt 8 wynika, że moduł wyszukiwający to element oprogramowania umożliwiający znalezienie informacji dostępnych na stronach BIP, zawierających poszukiwane wyrażenie. Tymczasem wyszukiwarka była wyszukiwarką ogólną i zakres jej wyszukiwania można było ograniczyć do stron MRiPS, nie przeszukiwała jednak samego BIP.²¹

Menu przedmiotowe było przypadkowe i nie zawierało kompletnych informacji. Część z nich była także nieaktualna. Moduł wyszukiwający nie przeszukiwał BIP, ale wszystkie strony Ministerstwa, co utrudniało nawigację po BIP. Ponadto do 30 maja 2022 r. nie było na niej mapy strony, co dodatkowo utrudniało znalezienie potrzebnych informacji. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. I, str. 202-209, t. II, str. 373)

e) Na stronie BIP opublikowano warunki ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego w zakładce „Dostęp do informacji publicznej”. Zakładka zawiera fragment ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego z dnia 25 lutego 2016 r., w którym znajdują się warunki. Brakowało natomiast na stronie BIP: informacji o wysokości opłat za ponowne wykorzystanie, w tym informacji o podstawie ich obliczania; informacji o czynnikach, które będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków o ponowne wykorzystanie i które mogą mieć wpływ w szczególności na koszt lub czas przygotowania lub przekazania informacji; informacji o środkach prawnych przysługujących w przypadku odmowy wyrażenia zgody na ponowne wykorzystanie oraz prawie do sprzeciwu. Zawarto tam jedynie uzupełnienie, że „w zakresie nieuregulowanym ustawą do decyzji o odmowie wyrażenia zgody na ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego oraz do decyzji o warunkach ponownego wykorzystywania lub o wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie stosuje się przepisy Kpa.

(akta kontroli t. I, str. 210-222, t. II, str. 373)

2.2 Przekazywanie ministrowi właściwemu ds. informatyzacji informacji niezbędnych do zamieszczenia na stronie głównej BIP

Opis stanu faktycznego

Redaktor strony podmiotowej MRiPS ma uprawnienia do przekazywania za pośrednictwem modułu administracyjnego strony głównej BIP, ministrowi właściwemu

²¹ Po ogłędzinach strony BIP z udziałem odpowiedzialnego pracownika, podczas których wykazano brak mapy strony BIP, została ona dodana. Zawiera ona obecnie także wyszukiwarkę – www.gov.pl/web/rodzina/mapa-strony?show-bip=true - która po dodaniu opcji: „Pokaż tylko strony BIP” przeszukuje zawartość stron oznaczonych logo BIP.

ds. informatyzacji, informacji niezbędnych do prowadzenia strony głównej BIP, w tym w szczególności URL utworzonej strony BIP MRiPS.

Powinny się tam znaleźć: dane podstawowe – nazwę i logo podmiotu oraz dane strony podmiotowej BIP: adres URL (czyli adres internetowy strony podmiotowej BIP), imię i nazwisko redaktora, numer telefonu redakcji, numer faksu redakcji oraz dane uzupełniające: kod pocztowy i miejscowość, ulica, numer domu, numer telefonu.

Na stronie głównej BIP (www.gov.pl/web/bip) Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej nie można znaleźć w wyszukiwarce podmiotów (<https://www.gov.pl/web/bip/wyszukiwarka-podmiotow>), a w spisie podmiotów jest tylko jego nazwa Ministerstwa bez adresu i adresu Redakcji strony podmiotowej BIP.

(akta kontroli t. I, str. 236, t. II, str. 373)

2.3 Udostępnianie informacji sektora publicznego o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie lub rozwoju społeczeństwa informacyjnego do ponownego wykorzystywania

Opis stanu faktycznego

W ocenie samego MRiPS, Ministerstwo nie udostępniało informacji sektora publicznego o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie lub rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W latach 2019 – 2022 (do końca kwietnia) na portalu www.dane.gov.pl MRiPS umieszczał jednak informacje sektora publicznego przeznaczone do ponownego wykorzystywania oraz metadane dla tych zbiorów informacji. Komórką organizacyjną koordynującą proces umieszczania danych na portalu był Departament Informatyki (dalej: DI). Informacje dostarczały komórki merytoryczne, a za obsługę informacji umieszczanych na portalu odpowiadali pracownicy MRiPS posiadający dostęp do portalu w formie utworzonego konta.

Na portalu www.dane.gov.pl MRiPS udostępniało 79 jednostek informacji w 21 zbiorach danych²². Udostępniane informacje dotyczyły obszarów zabezpieczenia społecznego, rodziny i pracy. MRiPS udostępniało również dane z obszaru zabezpieczenia społecznego na portalu <https://empatia.mpips.gov.pl>, dane z obszaru rynku pracy na portalu <https://www.praca.gov.pl> oraz dane z obszaru ekonomii społecznej na portalu <https://dane.ekonomiaspolecza.gov.pl>.

Aktualizacja danych umieszczonych na portalu odbywała się automatycznie (nie można wskazać osoby, która aktualizuje dane, natomiast za sprawność działania systemu odpowiadał DI)). Na podstawie badania próby trzech wybranych zasobów/jednostek informacji (uwzględniającej zasoby, dla których urząd określił częstotliwość aktualizacji)²³ ustalono, że:

- Ministerstwo wprowadziło wszystkie metadane/elementy opisujące strukturę zasobu informacyjnego/jednostkę informacji²⁴, określone w §§ 6 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej²⁵;
- Ministerstwo aktualizowało zasób/jednostki informacji w zaplanowanej częstotliwości.

²² Wg stanu na dzień 23 czerwca 2022 r.

²³ „Bezrobocie rejestrowane – statystyka publiczna”, Rejestr źłobków – lista instytucji i „Baza przedsiębiorstw społecznych”.

²⁴ Na metadane opisujące zasób informacyjny wprowadzane przez dostawcę składają się: 1) tytuł – nazwa zasobu informacyjnego, która umożliwia jego identyfikację; 2) słowa kluczowe – zestaw słów lub wyrażenń zwięźle opisujących zasób informacyjny; 3) opis - streszczenie lub krótkie określenie zawartości zasobu informacyjnego; 4) częstotliwość aktualizacji – informacja o częstotliwości aktualizacji zasobu informacyjnego lub metadanych.

Na metadane opisujące jednostkę informacji publicznej wprowadzane przez dostawcę składają się: 1) typ - określenie podstawowego typu jednostki informacji publicznej (np. tekst, dźwięk) i jego ewentualne dookreślenie (np. raport, tabela, sprawozdanie, prezentacja, faktura, ustawa, notatka, rozporządzenie, pismo); 2) warunki ponownego wykorzystywania jednostki informacji publicznej, jeżeli zostały określone przez dostawcę; 3) opis - streszczenie lub krótkie określenie zawartości jednostki informacji publicznej.

²⁵ Dz. U. poz. 361, ze zm.

2.4 Liczba wniosków o informację publiczną

Opis stanu
faktycznego

W latach 2019-2022 (do końca kwietnia) do MRiPS wpłynęło łącznie 756 wniosków o udostępnienie informacji publicznej²⁶, odpowiednio: 255, 213, 197 i 91. Dwa z nich, po jednym w roku 2019 i 2021 zostały wycofane przez wnioskodawców. 152 zostały załatwione poprzez wystosowanie pisma do wnioskodawcy (zwykle z powodu braku informacji publicznej, o którą zwracał się wnioskodawca lub braku właściwości tego Ministerstwa). W kolejnych latach było to odpowiednio 38, 32, 42 i 40 wniosków. Liczba wniosków, które zostały załatwione poprzez udostępnienie informacji publicznej wyniosła 599 (tj. 79,2% wszystkich wniosków o uip) – w kolejnych latach odpowiednio 215, 180, 153 i 51. Spośród nich 577 dotyczyło informacji prostej, a 22 informacji przetworzonej. Trzy wnioski (po jednym w latach 2019, 2020 i 2021) zostały załatwione odmownie poprzez wydanie decyzji administracyjnej o odmowie udzielenia informacji w całości. Wszystkie dotyczyły informacji przetworzonej. Nie było postępowań zakończonych wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania o udzielenie informacji publicznej na podstawie art. 14 ust. 2 udip. Nie było także wniosków, na które nie udzielono odpowiedzi do czasu rozpoczęcia kontroli przez NIK.

(akta kontroli t. I, str. 412-414, t. II, str. 373)

2.5 Prawdliwość załatwiania wniosków o informację publiczną

Opis stanu
faktycznego

Szczegółowym badaniem objęto 36 z 756 wniosków o uip, które wpłynęły do MRiPS od 2019 r. do kwietnia 2022 r., tj. 5% wniosków. Doboru próby dokonano w sposób celowy²⁷. Przeanalizowano m.in. wszystkie siedem wniosków organizacji Watchdog Polska. Łącznie zbadano: trzy wnioski załatwione przez wydanie decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia informacji (100% takich decyzji); pięć wniosków, na które odpowiedziano w formie pisma ogólnego w trybie Kpa (4%), w tym trzy, na które została wniesiona skarga do WSA o bezczynność organu; 28 wniosków, które załatwiono w formie udzielenia informacji publicznej. Ponadto pod kątem terminowości udzielania odpowiedzi zbadano 100% wniosków o uip (599 wniosków, w odpowiedzi, na które udostępniono informację publiczną).²⁸

Ustalono, że wszystkie trzy decyzje administracyjne o odmowie udostępnienia informacji wydane zostały prawidłowo – z zachowaniem wymogów art. 107 Kpa. W jednym wypadku przedłużenie terminu (decyzję wydano po 88 dniach od złożenia wniosku) było związane z epidemią COVID-19²⁹. W dwóch³⁰ informację zakwalifikowano jako przetworzoną i wystąpiono do wnioskodawców o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego. Po analizie wyjaśnień, MRiPS wydał decyzje administracyjne o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Decyzje te zostały wydane jednak z przekroczeniem terminu 14 dni od dnia odpowiedzi wnioskodawcy na wezwanie o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego (decyzje wydano po 37 i 31 dniach). W tym czasie nie poinformowano także wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udzieli odpowiedzi, co było niezgodne z art. 13 ust. 2 udip. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

²⁶ Tyle pism i e-maili zakwalifikowano w MRiPS jako wnioski o uip. Pierwotnie w rejestrze przekazany NIK było odnotowanych 797 spraw, jednak po weryfikacji na prośbę NIK usunięto z tego zestawienia zapytania, które zakwalifikowano jako korespondencję ogólną.

²⁷ Zbadano 11 wniosków z 2019 r., 9 z 2020 r., 11 z 2021 r. i 5 z 2022 r.

²⁸ Na prośbę NIK do roboczego Excela z zestawieniem wniosków wprowadzono daty wpływu i daty udzielonych odpowiedzi. Na tej podstawie kontrolerzy NIK wyliczyli czas od wpłynięcia wniosku do udzielenia odpowiedzi dla wszystkich 599 wniosków, w odpowiedzi, na które udostępniono informację publiczną. Po ponownej weryfikacji okazało się, że część dat była pomylnych.

²⁹ BON-IV.5223.27.2020.MR.

³⁰ DWF.I.051.3.2019.PR, BON-IV.5223.37.2021.MST.

W żadnej z tych spraw wnioskodawca nie wniósł odwołania do sądu administracyjnego.

- w pięciu wypadkach poinformowano wnioskodawcę o niemożności udostępnienia informacji w formie pisma ogólnego w trybie Kpa³¹ w związku z tym, że: w ocenie MRiPS wniosek nie dotyczył informacji stanowiącej informację publiczną (4 wnioski), MRiPS nie był właściwą jednostką do udzielenia wnioskowanej informacji (1 wniosek). Pierwsze trzy zostały zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. WSA oddalił pierwsze dwie skargi, rozstrzygając na korzyść MRiPS. W trzecim przypadku wnioskodawca skargę wycofał;
- w 28 wypadkach Minister udostępnił informację publiczną. 23 z 28 wniosków dotyczyło informacji prostej, a pięć przetworzonej. Na trzy³² z 28 wniosków odpowiedziano w terminie przekraczającym 14 dni (określone w ustawie o udip) i nie poinformowano wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udostępni informację, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 udip. Wszystkie trzy wnioski, w których nie dotrzymano terminu udzielenia informacji publicznej złożyło Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska.

Po przeanalizowaniu wszystkich 599 wniosków, które zostały załatwione poprzez udostępnienie informacji publicznej, pod kątem terminowości stwierdzono, że termin 14 dni został przekroczony w 30 z nich (przekroczenie od 4 do 32 dni; pominięto przekroczenia 1-3 dniowe wynikające z dni ustawowo wolnych oraz dwa przedłużenia wynikające z przepisów antycovidowych). W 30 sprawach nie poinformowano wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udostępni informację, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 udip. Problem ten został szczegółowo omówiony w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. I, 436-442, t. II, str. 1-121, 373)

2.6 Odwołania od decyzji o odmowie udostępnienia informacji i wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą w MRiPS trzykrotnie odmówiono udostępnienia informacji publicznej w formie decyzji administracyjnej. W związku z jedną odmową, wydaną w 2019 r. wpłynął wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. MRiPS utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję.

(akta kontroli t. II, str. 1-11, 138-231, 373)

2.7 Wyroki WSA/NSA w zakresie udostępniania informacji publicznej i wykonywanie prawomocnych wyroków

Opis stanu faktycznego

W związku z udostępnianiem informacji publicznej przez MRiPS w okresie objętym kontrolą w WSA toczyły się trzy postępowania (jedno w 2020 r. i dwa w 2021 r.). Wszystkie odnosiły się do skarg na bezczynność organu (dot. ww. odpowiedzi w formie pisma w trybie Kpa, w których MRiPS informował, że wnioskowana informacja nie jest informacją publiczną). Dwa z nich zakończyły się prawomocnym wyrokiem na korzyść Ministerstwa, w jednym przypadku wnioskodawca wycofał skargę.

(akta kontroli t. II, str. 232-365, 373)

³¹ BP.IV.0171.210.2020.AB; DKP.IV.0171.33.2021.AB; DKP.IV.0171.110.2021.AB; DKP.IV.0171.63.2021.AB; BP.IV.051.87.2019.AB.

³² BP.IV.0171.225.2020; DKP.IV.0171.17.2021; DKP.IV.0171.99.2021.

2.8 Udostępnienie informacji publicznej poprzez wywieszenie lub wyłożenie w siedzibie urzędu.

Opis stanu faktycznego

W MRiPS informacje publiczne udostępniane były także na tablicach ogłoszeń, które wywieszane były w holu budynku przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 (przy recepcji). Za gospodarowanie nimi odpowiedzialne było Biuro Administracyjne, które na prośbę komórek merytorycznych wywieszało tam ogłoszenia. Zwykle dotyczyły one: ogłoszeń o naborach i wynikach naborów do służby cywilnej, zamówień publicznych oraz otwartych konkursów.

(akta kontroli t. I str. 338)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezapewnienie prawidłowości, rzetelności, kompletności, przejrzystości i aktualności prowadzonej strony podmiotowej BIP. I tak:

a/ Na stronie BIP brakowało aktualnego telefonu do przynajmniej jednego pracownika redakcji BIP, mimo iż z § 11 ust. 1 pkt 3 wynika, że strona podmiotowa BIP zawiera w szczególności: imię i nazwisko, numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej z jednej osób redagujących stronę podmiotową BIP. Podczas oględzin BIP przeprowadzonych 30 maja 2022 r. stwierdzono, że w adresie redakcji strony BIP nie było żadnego telefonu kontaktowego do pracownika redakcji. Do 23 maja br. był tam podany numer nieaktualny (22 661 11 28). Nieprawidłowość tę usunięto w trakcie kontroli NIK.

b/ Strona BIP nie posiadała mapy strony oraz przeglądarki przeszukującej tylko BIP, co utrudniało nawigację po stronie i było niezgodne z § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie BIP, zgodnie z którym strona podmiotowa BIP powinna zawierać „moduł wyszukiwający”. Nieprawidłowość tę usunięto w trakcie kontroli NIK.

c/ Nie stworzono czytelnej struktury zakładek, których tytuły byłyby adekwatne do treści, a treści kompletne i aktualne, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 2 uip, z którego wynika, że prawo do informacji publicznej obejmuje prawo do niezwłocznego jej uzyskania. Np. zakładka „Ogłoszenia i wykazy” zawierała ogłoszenia. Zgodnie z nazwą powinna także zawierać wykazy, ale znajdował się tam tylko pojedynczy wykaz (Wykaz fundacji nadzorowanych przez Ministra Rodziny Polityki Społecznej” wg stanu na czerwiec 2021) w zbiorze „Organizacje pozarządowe”. Z kolei zakładka „Oświadczenia majątkowe ministrów” – mimo nazwy nie zawierała oświadczeń majątkowych ministrów. Były tam tylko cztery oświadczenia jednej osoby – Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Przy czym ostatnie z 2019 r. Zakładka „Prawo” nie zawierała wszystkich informacji prawnych. Były tam natomiast podstrona „Programy”, ale wymieniała ona zaledwie cztery pozycje³³ oraz podstrona „Sprawozdania z realizacji programów”, która zawierała również tylko cztery pozycje³⁴.

d/ W zakresie informacji o programach dotyczących realizacji zadań publicznych przyjętych w latach 2019-2022 oraz sposobów ich wykonywania stwierdzono, że były one na ogół podawane, ale zostały rozproszone w wielu zakładkach. Na głównej stronie internetowej MRiPS wymienionych było wiele realizowanych przez

³³ Aktywne linki do materiałów związanych z Programem współpracy MRiPS z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na lata 2018-2020, takim samym programem na lata 2021-2023, Programem wieloletnim „Senior-Wigor” na lata 2015-2020 oraz Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

³⁴ Trzy z ww. Programu współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi i jedno z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2014-2020 za rok 2018.

Ministerstwo programów. Kliknięcie na nie, nie kierowało jednak do BIP. W BIP nie było także mapy strony, która pozwalałaby je odnaleźć.

Z wyjaśnień dyrektor DKP wynikało, że komplet informacji o programach ma się znajdować w zakładce „Ogłoszenia i wykazy”. Rzeczywiście zawierała ona informacje dotyczące konkursów realizowanych w ramach poszczególnych programów w podziale na ich adresatów: Wsparcie dla rodzin z dziećmi, Polityka senioralna, Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, Rynek Pracy, Ekonomia społeczna i solidarna, Obszar merytorycznej działalności Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (dalej: BON) i Ogłoszenia BON. Informacje te miały charakter ogłoszeń i komunikatów o naborach i rozstrzygnięciach poszczególnych konkursów. Pod ogłoszeniami o naborach w ramach programów podpisane były m.in.: treść ogłoszenia, regulaminy konkursów, treść programu oraz informacja o sposobie złożenia wniosku (link do generatora, wzór wniosku itp.). Z powodu braku rejestru takich programów, nie można stwierdzić ich kompletności. Odnalezienie ich nie było jednak łatwe. Brakowało tu także archiwalnych informacji o programach (lub linków do nich) oraz informacji dotyczących skutków realizacji tych zadań.

e/ Strona BIP nie zawierała wykazów udostępnianych informacji, w tym np. prowadzonych rejestrów, a część zakładek tematycznych została stworzona z pojedynczych dokumentów traktowanych na równi z zakładkami stanowiącymi zbiory danych, co było niezgodne z § 4 rozporządzenia w sprawie BIP, z którego wynika, że informacje w BIP organizuje się w postaci baz danych, a także zasadą rzetelności. W zakresie prowadzonych w 2022 r. w MRiPS rejestrów, ewidencji i archiwów oraz sposobów i zasad udostępniania danych w nich zawartych stwierdzono, że strona BIP zawierała rejestry i wykazy, ale były one rozproszone w różnych zakładkach³⁵. W BIP nie było ich wykazu ani mapy strony, która pozwalałaby na ich szybkie odnalezienie, a nazwy zakładek były mylące. W zakładce „Ogłoszenia i wykazy” znajdował się jedynie Wykaz fundacji nadzorowanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Po wpisaniu do wyszukiwarki haseł „wykaz”, „rejestr” i „ewidencja” pokazywało się odpowiednio 179, 59 i pięć pozycji, jednak tylko niewielka część to były faktyczne wykazy i rejestry i nie wszystkie znajdowały się w BIP, ponieważ wyszukiwarka nie przeszukiwała strony BIP, ale wszystkie strony Ministerstwa. Oprócz ww. pozycji znajdowały się tam m.in. Wykaz aktów prawnych, Rejestr petycji, Rejestr psów asystujących, Wykaz podmiotów, które uzyskały zgodę Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej oraz Rejestr wydanych certyfikatów superwizora pracy socjalnej wg stanu na rok 2021. Strona BIP nie pozwalała także na szybkie odnalezienie archiwalnych wykazów i rejestrów.

Z kolei np. zakładki na podstronie drugiej o nazwach: „Rodzina 500 plus – wymogi dla systemów teleinformatycznych banków; systemy teleinformatyczne, za pomocą których mogą być składane wnioski”, „Wzór wniosku o świadczenie 500+”, „Wzory wniosków o świadczenia dla rodzin”, „Wniosek o przekazanie miesięcznych środków na rachunek bankowy ZFRON lub ZFA (Wn-P-ZF)”, „Zaświadczenie o podstawie zaliczenia do stopnia niepełnosprawności - w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 czerwca 2018 r. sygn. akt SK 19/17 (Dz. U. poz. 1241) nie są zbiorami danych (bazami danych), a stanowią pojedyncze dokumenty lub materiały. Charakter pojedynczych dokumentów i materiałów mają także zakładki

³⁵ Np. [Wykaz fundacji nadzorowanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej](#) w zakładce „Organizacje pozarządowe”, wykaz zamówień publicznych za poszczególne lata w zakładce „Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego”, Wykaz Kolegiów Pracowników Służb Społecznych w zakładce o tej samej nazwie, Rejestr petycji w zakładce „Petycje”, wykazy podmiotów dofinansowanych w ramach konkursów w podstronach w zakładce „Ogłoszenia i wykazy”, Wykazy kontroli i audytów, wniosków pokontrolnych i sprawozdań w zakładce „Kontrola i audyt”.

z podstrony czwartej: „Usługi elektroniczne rynku pracy, obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny”, „Specyfikacja techniczna, o której mowa w § 13 ust. 4 rozporządzenia MRPiPS z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej”, „Formaty przekazywanych danych oraz graficzne wersje zestawów danych”.

f/ Strona BIP zawierała nieaktualne i mało intuicyjne linki i kilkukrotne odesłania do kolejnych podstron. Na wielu podstronach widniał dopisek: „Aby uzyskać archiwalną wersję należy skontaktować się z Redakcją BIP” (np. zakładka „Prawo”, „Sprawozdania z realizacji programów”), jednak po kliknięciu na aktywne łącze „Redakcja BIP” odbiorca nie był przenoszony do Redakcji BIP, ale do Zakładki „Kontakt”, gdzie nie było adresu Redakcji BIP.

Zakładka „Dostęp do informacji publicznej” zawierała wyłącznie ogólne informacje dotyczące udostępniania informacji oraz odesłanie do Elektronicznej Skrzynki Podawczej (bez aktywnego linku) z informacją, że „Na stronie BIP w zakładce *Elektroniczna skrzynka podawcza* znajdowało się wejście do formularza, umożliwiającego złożenia sprawy do urzędu”. W zakładce tej nie było jednak formularza o udostępnienie informacji publicznej, ale odesłanie do e-PUAP, przez który można złożyć „pismo ogólne do podmiotu publicznego”: <http://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-klienta/katalog-spraw/opis-uslugi/pismo-ogolne-do-podmiotu-publicznego>.

g/ Część informacji publicznych na stronie BIP nie została oznaczona danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść; danymi określającymi tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz czasem wytworzenia informacji i czasem jej udostępnienia, co było niezgodne z art. 8 ust. 6 pkt 1-4 udip.

W toku oględzin BIP przez NIK stwierdzono m.in., że niektóre z publikowanych informacji nie zawierają nazwiska osoby Wytwarzającej/Odpowiadającej lub nazwiska osoby, która go upubliczniła. Np. w Zakładce „Petycje” znajduje się dokument opublikowany 22 lutego 2002 r., gdzie w pozycji Wytwarzający/Odpowiadający widnieje „Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych”. Z kolei w Zakładce „Prawo”, w Zbiorze „Programy” znajduje się dokument pn. Program współpracy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021 – 2023, który nie zawiera ani informacji o Wytwarzającym/Odpowiadającym, ani o tym, kto i kiedy go opublikował.

Dyrektor Biura Kontroli i Audytu wyjaśnił, że w większości publikowanych w BIP dokumentów były zawarte te dane, a występujące sporadycznie braki i nieścisłości będą stopniowo korygowane. Dyrektor Generalna MRiPS wyjaśniła natomiast, że:

- Funkcjonalność „mapa strony” nie była dostępna podczas powstawania strony podmiotowej BIP. Powstała znacznie później, a redakcja BIP nie została poinformowana o możliwości jej zastosowania. Mapa strony i telefon kontaktowy do redaktora z Redakcji BIP zostały dodane po oględzinach przeprowadzonych przez NIK w dniu 30 maja 2022 r.
- Adres Redakcji BIP znajduje się w strukturze stron podmiotowych BIP. W systemie zarządzania treścią link do redakcji BIP automatycznie przekierowuje do podstrony „Kontakt”. Adres Redakcji BIP zostanie tam również umieszczony.
- Rozporządzenie w sprawie BIP wprowadziło standardy struktury stron podmiotowych pozostawiając jednostce prowadzącej stronę podmiotową BIP wolność wyboru prezentacji publikowanych danych publicznych. Dokonywanie podziału informacji na stronie podmiotowej BIP na tematyczne strony i podstrony, ich nazewnictwo, rozmieszczenie na stronie, czy też pogrupowanie należy do

jednostki prowadzącej stronę podmiotową. Nie wprowadziło też obowiązku umieszczania formularza wniosku o uip.

- Informacje o programach zamieszczone są w zakładce „Ogłoszenia i wykazy”.
- W zakresie rejestrów - do publikacji w BIP przekazywany jest m.in. rejestr wydanych certyfikatów superwizora pracy socjalnej. Pozostałe zbiory danych/wykazów/rejestrów, których prowadzenie wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, nie są jawne.
- Minister przekazuje swoje oświadczenia o stanie majątkowym do KPRM, natomiast oświadczenia sekretarza i podsekretarza stanu w MRiPS są w przygotowaniu do upublicznienia na stronie internetowej MRiPS.

(akta kontroli t. I, str. 199-233, 455, t. II, str. 373)

2/ Wydanie dwóch z trzech decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia informacji publicznej³⁶ z przekroczeniem terminu 14 dni (o 27 i 23 dni) od dnia odpowiedzi wnioskodawcy na wezwanie o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego, bez poinformowania wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udzieli odpowiedzi, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 udip.

Przekroczenie terminów dotyczyło dwóch wniosków o uip.

- W dniu 11 lutego 2019 r. do MRiPS wpłynęło pismo od osoby prywatnej o udostępnienie informacji publicznej nt. dofinansowania beneficjentów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Informację zakwalifikowano jako przetworzoną i 25 lutego w trybie udip wystąpiono do wnioskodawcy o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego. Wnioskodawca odpowiedział elektronicznie 4 marca. MRiPS wydał decyzję administracyjną o odmowie udostępnienia informacji z uzasadnieniem braku wykazania szczególnie uzasadnionego interesu publicznego 10 kwietnia 2022 r., czyli po upływie 37 dni kalendarzowych. W tym czasie nie poinformowano wnioskodawcy o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udzieli odpowiedzi. 29 kwietnia wpłynął wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. MRiPS utrzymał w mocy swoją decyzję odmowną i odpowiedział terminowo (13 maja). Decyzja odmowna nie została zaskarżona.
- W dniu 20 lipca 2021 r. do MRiPS wpłynęło pismo od osoby prywatnej o udostępnienie informacji publicznej nt. ewidencji orzeczeń o niepełnosprawności prowadzonej przez Pełnomocnika rządu ds. osób z niepełnosprawnościami. Informację zakwalifikowano jako przetworzoną i 2 sierpnia wystąpiono do wnioskodawcy o wykazanie szczególnie uzasadnionego interesu publicznego. Wnioskodawca odpowiedział elektronicznie 13 sierpnia. MRiPS wydał decyzję administracyjną o odmowie udostępnienia informacji z uzasadnieniem braku wykazania szczególnie uzasadnionego interesu publicznego w dniu 13 września 2021 r., czyli po upływie 31 dni kalendarzowych. W tym czasie nie poinformowano wnioskodawcy o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udzieli odpowiedzi. Decyzja odmowna nie została zaskarżona. Dyrektor Biura Komunikacji i Promocji wyjaśniła, że w ocenie MRiPS, w żadnej z wydanych decyzji administracyjnej o odmowie nie zostały przekroczone terminy ustawowe. W ocenie NIK, doszło do naruszenia ustawy o udip, ponieważ terminy wynikające z tej ustawy stosuje się również przy decyzjach odmownych³⁷.

³⁶ DWF.I.051.3.2019.PR, BON-IV.5223.37.2021.MST.

³⁷ Por. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 kwietnia 2022 r. (II SAB/Go 31/22), którego teza brzmi: „Terminy określone w art. 13 ust. 1 i 2 udip mają zastosowanie nie tylko do czynności polegającej na udostępnieniu informacji, ale również do wydania decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej.”

3/ Udostępnienie informacji publicznej w odpowiedzi na 30 z 599 (5%) wniosków z przekroczeniem terminu 14 dni bez poinformowania wnioskodawców o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim MRiPS udostępni informację, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 i 2 uip. Dyrektor Biura Komunikacji i Promocji wyjaśniła, że pierwotnie zakładano udzielenie odpowiedzi na wnioski w ustawowym terminie 14 dni, jednak sytuacja pandemiczna, nieplanowane i dynamiczne regulaminowe działania komórek organizacyjnych zakłóciły bieżący typ pracy – wprowadzono tryb pracy zdalnej w systemie rotacyjnym. Nieskierowanie informacji do wnioskodawców o zmianie terminu było przeoczeniem.

(akta kontroli t. I, str. 435)

OCENA CZĄSTKOWA

MRiPS prowadziło stronę BIP oraz udostępniało informacje publiczne na wniosek na ogół zgodnie z wymogami uip oraz rozporządzenia w sprawie BIP. Stwierdzono jednak, że organizacja systemu udostępniania informacji nie zapewniała prawidłowości i rzetelności w prowadzeniu strony BIP oraz zachowania terminów ustawowych przy udzielaniu odpowiedzi na wnioski o uip. Strona BIP była nieprzejrzysta, tytuły zakładek tematycznych nie odpowiadały treści, a nawigację po stronie utrudniały brak mapy strony oraz wyszukiwarki przeszukującej tylko stronę BIP. Częściowo nieprawidłowości te usunięto w trakcie kontroli NIK. Za treści na stronie BIP odpowiadały merytoryczne komórki Ministerstwa, brakowało jednak systemu całościowego nadzoru na prawidłowością, aktualnością i kompletnością tej strony. Stwierdzono ponadto, że przy udzielaniu odpowiedzi na 30 z 599 wniosków o uip nie zachowano ustawowego terminu 14 dni i nie poinformowano wnioskodawcy o powodach opóźnienia oraz nowym terminie udzielenia odpowiedzi. Terminów nie dochowano także w dwóch z trzech decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia informacji publicznej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwaga

NIK zwraca uwagę na potrzebę dokonania zmian w organizacji wykonywania zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej w Ministerstwie, w tym przyjęcia wewnętrznych regulacji oraz wzmocnienia nadzoru w celu usprawnienia realizacji obowiązków w ww. zakresie. Za treści umieszczane na stronie podmiotowej BIP MRiPS odpowiadają poszczególne komórki merytoryczne, ale brakuje systemu całościowego nadzoru nad prawidłowością, aktualnością i kompletnością udostępnianych tam informacji. Doprecyzowania wymagają także zasady koordynacji udostępniania informacji publicznej na wniosek. Kontrola NIK wykazała bowiem nieprawidłowe działania związane z udostępnianiem informacji publicznej zarówno w BIP, jak i na wniosek. Ponadto nie prowadzono rzetelnie rejestru wniosków o uip, co utrudniało pozyskiwanie bieżących informacji na temat faktycznej liczby wniosków o udostępnianie informacji publicznej złożonych w danym roku oraz koordynację procesu ich realizacji, w tym zwłaszcza monitorowanie terminowości udzielanych odpowiedzi.

Wnioski

1. Zapewnienie prawidłowości i rzetelności prowadzonej strony podmiotowej BIP MRiPS, w tym:
 - dopracowanie strony podmiotowej BIP MRiPS w celu zwiększenia jej przejrzystości i ułatwienia nawigacji oraz dotarcia do szukanych treści oraz uzupełnienie i zaktualizowanie informacji publicznych;

- oznaczenie wszystkich informacji publicznych w BIP danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść, danymi określającymi tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz czasem wytworzenia informacji i czasem jej udostępnienia.
- 2. Terminowe rozpatrywanie wniosków o udostępnienie informacji publicznej.
- 3. Wprowadzenie systemu monitorowania procesu udostępniania informacji publicznych na stronie BIP oraz przy udzielaniu odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej.
- 4. Rzetelne prowadzenie rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej, który umożliwiłby koordynację procesu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

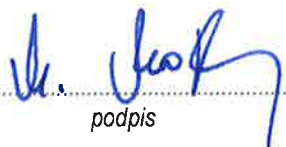
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow

.....
podpis

